

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060209

DOM
2013-10-16
Stockholm

Mål nr
M 4695-13

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2013-04-30 i mål M 4657-12, se bilaga

KLAGANDE

1. Danskär AB

Ombud: N B

2. M J

3. J W

Ombud: Advokat A L

MOTPARTER

Sotenäs kommun

Ombud: Advokat T W

Länsstyrelsen i Västra Götalands län

SAKEN

Föreläggande att ta bort brygga

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen ändrar mark- och miljödomstolens dom på så sätt att Länsstyrelsens i Västra Götalands län föreläggande att ta bort bryggan ska vara fullgjort senast den 30 november 2013.

Dok.Id 1104695

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Danskär AB och J W har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska fastställa länsstyrelsens beslut, med förpliktelsen att avlägsna brygganläggningen senast tre veckor efter det att föreläggandet vunnit laga kraft. Till stöd för sin talan har de i huvudsak anfört följande. Förprövningsplikten inom vattenrätten har genom alla tider ansetts ofrånkomlig. Mark- och miljödomstolens dom, i vilken tidpunkten för föreläggandets fullgörande flyttas fram, innebär ett ”godtagande” av den uppförda bryggan till dess tillståndsprovning sker. Detta riskerar att äventyra och urholka den grundläggande principen som förprövningsplikten utgör. Bryggan är en pontonbrygga som enkelt kan bogseras bort; kostnad och tidsutdräkt för borttagande blir därför närmast minimal.

M J har, som det får förstås, yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska fastställa länsstyrelsens beslut. Till stöd för sin talan har hon i huvudsak anfört att bryggan är lätt att flytta till annan plats i väntan på ett eventuellt tillstånd.

Sotenäs kommun har bestritt ändring och anfört att handläggningen av en tillståndsansökan är initierad varför en utrivning bör anstå till dess tillståndsprovningen är avgjord. Kommunen har anfört att en utrivning dessförinnan är onödigt ingripande och strider mot proportionalitetsprincipen.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har vidhållit sitt tidigare ställningstagande.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Tillämpliga lagrum framgår av underinstansernas avgöranden.

Den fråga som Mark- och miljööverdomstolen har att pröva är vid vilken tidpunkt som föreläggandet om borttagande av brygga ska fullgöras.

Kommunen har uppfört den aktuella bryggan utan att söka tillstånd för densamma och med anledning av detta blivit förelagd av länsstyrelsen att ta bort bryggan.

Syftet med ett sådant föreläggande är att en verksamhetsutövare inte ska kunna kringgå reglerna om tillståndsplikt genom att välja att inte söka tillstånd för en verksamhet eller åtgärd men ändå utföra den och på så sätt ställa tillsynsmyndigheten inför fullbordat faktum. Vid bedömning av vid vilken tidpunkt föreläggandet ska fullgöras saknas därför anledning att ta hänsyn till en pågående tillståndsprövning. Utgångspunkten vid bedömningen ska istället vara den tid som kan anses skälig för fullgörandet. Skälig tid i detta fall får anses vara några veckor från det att föreläggandet vinner laga kraft. Mark- och miljödomstolens dom ska mot denna bakgrund ändras.

Mark- och miljööverdomstolen erinrar om bestämmelsen i 7 kap. 12 § andra stycket lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Ulla Bergendal och Henrik Runeson, tekniska rådet Bengt Jonsson samt tf. hovrättsassessorn Ulrika Stenström, referent.

Föredragande har varit Anna Adolfsson.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2013-04-30
meddelad i
Vänernsborg

Mål nr M 4657-12

KLAGANDE

Sotenäs kommun

Ombud: Advokat T W

MOTPART

Länsstyrelsen i Västra Götalands län

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Västra Götalands län beslut den 28 november 2012, i ärende nr 535-31738-2012, se bilaga 1

SAKEN

Föreläggande att ansöka om tillstånd för vattenverksamhet m.m.

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen sätter fram tidpunkten för föreläggandets fullgörande i den del som avser borttagande av utförd brygga till den 15 maj 2014. Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet i övrigt.

Dok.Id 228719

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänernsborg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se	0521-27 02 30	måndag – fredag 09:00-16:00

BAKGRUND

Efter anmälan från Sotenäs kommun (nedan kommunen) om att få uppföra en ny brygganläggning på fastigheten X och Y beslutade länsstyrelsen den 28 november 2012 att förelägga kommunen att ansöka om tillstånd för vattenverksamhet för anläggningen, samt att anläggningen – som redan utförts – skulle tas bort. Föreläggandet skulle gälla omedelbart även om det överklagades.

Efter begäran från kommunen om att det överklagade beslutet tills vidare inte skulle gälla (inhibition) beslutade mark- och miljödomstolen den 3 januari 2013 att bolagets begäran skulle avslås.

YRKANDEN M.M.

Kommunen har yrkat i första hand att mark- och miljödomstolen ska upphäva länsstyrelsens beslut i sin helhet samt återförvisa ärendet till länsstyrelsen för fortsatt handläggning av anmälningsärendet, i andra hand att mark- och miljödomstolen ska upphäva länsstyrelsens beslut om utrivningsföreläggande och i tredje hand att mark- och miljödomstolen ska föreskriva att utrivningen av aktuell brygga ska vara utförd senast den 15 maj 2014. Kommunen har anfört bl.a. följande. Kommunen är ägare till fastigheten Y (nedan fastigheten) på vilken aktuell brygga är utförd. Kommunen har således rådighet och markåtkomst till det område som berörs av bryggan. Kommunen har enligt 11 kap. 9 a § första stycket miljöbalken (1998:808) och 19 § förordning (1998:1388) om vattenverksamhet m.m. anmält utförandet av bryggan till länsstyrelsen. Kommunen gör gällande att bryggan, bl.a. med beaktande av att en brygga tidigare förekommit och de befintliga förhållandena i området, inte har någon ytterligare påverkan på närliggande fastigheter eller andra enskilda intressen. Ärendet kan således handläggas som ett anmälningsärende enligt reglerna i 11 kap. 9 a § första stycket miljöbalken och 19 § förordning (1998:1388) om vattenverksamhet m.m. och ska därför återförvisas till länsstyrelsen för fortsatt handläggning i enlighet med kommunens anmälan. Syftet med det nya läget för bryggan är att kunna nyttja vattenområdet på kommunens egen fastighet på ett bättre sätt. Bryggan är i sin helhet belägen på kommunens fastighet. Bryggan innebär inte heller något hinder

för annan fastighetsägare att nyttja sin fastighet för båttrafik, varvid även ska beaktas att aktuell brygga ersätter en tidigare brygga i ett något annat läge. I denna del hänvisas till den av kommunen till länsstyrelsen ingivna anmälan den 10 augusti 2012. Kommunen råder över sitt eget vatten och har en rätt att nyttja sin fastighet och dess vattenområde för brygga och tillfart till bryggan. Annan fastighetsägare har inte någon ovillkorlig rätt att fritt nyttja kommunens fastighet för transport samt inte heller att själv föreskriva hur detta nyttjande ska ske eller hur passagen till den egna fastigheten ska ske. Dylika vattenverksamheter av mindre art och med obetydlig omgivningspåverkan ska handläggas enligt reglerna om anmälningsplikt i miljöbalken. Avsikten med införandet av anmälningsplikt har varit att förenkla och hålla handläggningstiderna korta. Bryggändringen kan inte anses innebära någon sådan beaktansvärd risk för negativ påverkan på allmänna eller enskilda intressen att tillståndsplikt enligt 11 kap. 9 § miljöbalken föreligger. Mot bakgrund härav ska länsstyrelsens beslut upphävas i sin helhet och ärendet prövas i enlighet med anmälningsreglerna i 11 kap. 9 a § första stycket miljöbalken och den anmälan som kommunen ingivit i ärendet. Mot bakgrund av att kommunen i andra hand förklarat sig vara beredd att frivilligt låta tillståndspröva den aktuella brygganläggningen enligt 11 kap. miljöbalken, saknas skäl att i nuläget förelägga om utrivning av bryggan. En tillståndsprövning kommer att ta ställning till möjligheten att bibehålla bryggan i aktuellt läge och utförande, varför denna prövning bör avvaktas. Att föregå tillståndsprövningen genom en utrivning i förtid och sedan ett eventuellt återuppförande av bryggan får anses vara i högsta grad orationellt samt dessutom förenat med betydande ekonomiska kostnader och även onödiga störningar i området för angränsande fastighetsägare, båttrafik m.m. Utgången av tillståndsprövningen bör således inväntas innan eventuell utrivning sker. Länsstyrelsens utrivningsföreläggande är onödigt ingripande och går utöver den proportionalitet som ska beaktas inom ramen för tillsynen och vid utformningen av förelägganden i det enskilda fallet, varvid särskilt hänvisas till 26 kap. 9 § andra stycket miljöbalken, rättspraxis och den EU-rättsliga principen om proportionalitet. Den av länsstyrelsen stipulerade tidsfristen för utrivning får vidare anses vara orimligt kort. En utrivning bör anstå till dess ovan nämnda tillståndsprövning är slutligen avgjord. Det finns ingen möjlighet att hinna slutföra tillståndsprövningen till i föreläggandet föreskriven dag den 15 maj 2013, möjligen inte ens att hinna

initiera prövningen vid mark- och miljödomstolen. En tillståndsprövning enligt 11 kap. miljöbalken ska föregås av framtagande av ett betydande underlag i form av teknisk beskrivning, miljökonsekvensbeskrivning (MKB) m.m. samt ska ett samrådsförfarande genomföras i ärendet enligt 6 kap. miljöbalken. Först därefter kan tillståndsansökan inges till mark- och miljödomstolen. Efter handläggningen i mark- och miljödomstolen kan sedan en meddelad dom överklagas till mark- och miljööverdomstolen. Vidare pågår en detaljplaneläggning av aktuellt område, vilken inte kommer att kunna vara slutligen genomförd till föreskriven dag den 15 maj 2013. Det finns således en beaktansvärd risk för att ett tillståndsmål vid mark- och miljödomstolen inte kan initieras innan föreskriven dag den 15 maj 2013. Då saknar kommunen även möjlighet att kunna framställa ett inhibitionsyrkande mot utrivningsföreläggandet inom ramen för tillståndsmålet. Mot bakgrund härav måste under alla omständigheter tiden för utrivningen av bryggan omprövas redan i förevarande mål och det inte föreskrivas en kortare tidsfrist för utrivningsföreläggandet än nu yrkade 15 maj 2014, för att det ska finnas en skälig möjlighet för kommunen att kunna initiera och fullfölja en tillståndsprövning och planläggning, innan utrivning av bryggan behöver ske.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen anser att länsstyrelsens föreläggande är befogat och att detta därför ska kvarstå. I den del som avser borttagande av bryggan är dock tidpunkten för föreläggandets fullgörande oskäligt kort. Även med beaktande av de olägenheter som kan uppstå för motstående intressen finner domstolen att, med hänsyn till vad kommunen anfört, tiden för föreläggandets fullgörande bör sättas fram till den 15 maj 2014. Överklagandet ska i övrigt avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 21 maj 2013.

Patrick Baerselman

Nils-Göran Nilsson

I domstolens avgörande har deltagit chefsrådmannen Patrick Baerselman, ordförande, och tekniska rådet Nils-Göran Nilsson. Föredragande har varit beredningsjuristen Maria Aldegren.